

E-mail
msmit@consumentenbond.nl
datum:
10 januari 2019

Tweede Kamer der Staten Generaal
T.a.v. vaste commissie Justitie en Veiligheid
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Betreft:

Wetsvoorstel afwikkeling massaschade in een collectieve actie

Geachte woordvoerders,

Volgende week staat op de agenda van uw Kamer de plenaire behandeling van het wetsvoorstel afwikkeling massaschade in een collectieve actie. Graag geven wij u namens de ANWB, Vereniging Eigen Huis en de Consumentenbond mee dat het voor consumenten van belang is om het wetsvoorstel ongewijzigd aan te nemen.

Als onafhankelijke verenigingen vertegenwoordigen wij met elkaar ruim 5,5 miljoen leden. Wij komen op voor de belangen van alle consumenten in Nederland. Wij staan dan ook vierkant achter het genoemde wetsvoorstel van de minister voor Rechtsbescherming en pleiten voor het overnemen van het door minister Dekker voorgestelde wetsvoorstel met als doel de afwikkeling van massaschade in een collectieve actie mogelijk te maken.

We zijn er bijna

De behoefte aan effectieve en efficiënte instrumenten die representatieve belangenorganisaties in staat stellen zo nodig in rechte op te treden en namens groepen gedupeerde consumenten schadevergoeding te kunnen vorderen en afdwingen is groot. Het wetsvoorstel voorziet in een lacune. Het biedt hen de benodigde stok achter de deur wanneer onwillige partijen, die verantwoordelijk zijn voor het veroorzaken van massaschade, niet bereid blijken door middel van overleg tot een redelijke schikking te komen. Maar het zorgt ook voor een afname van de werkdruk die op de Nederlandse rechtbanken wordt gelegd. Met het invoeren van het wetsvoorstel wordt een belangrijke ontbrekende schakel aan het stelsel van consumentenbescherming toegevoegd en gaat een lang gekoesterde wens (van zo'n 30 jaar) van de consumentenbeweging eindelijk in vervulling.

De minister is niet over één nacht ijs gegaan. Aan de indiening van het voorstel bij de Tweede Kamer is een lange consultatieperiode voorafgegaan. Al in 2011 werd de motie Dijkema c.s. aangenomen, waarin het kabinet werd opgeroepen te komen tot de toekenning van het recht voor representatieve belangenorganisaties om schade collectief te verhalen door de wet op dit punt per 1 januari 2013 aan te passen. Het heeft helaas lang geduurd (15 november 2016) voordat het onderhavige wetsvoorstel ter uitvoering van die motie aan de Tweede Kamer werd toegestuurd, maar aan zorgvuldigheid heeft het in de consultatiefase niet ontbroken. De minister is er, niet alleen in onze ogen maar ook van andere partijen, goed in geslaagd tot een regeling te komen die op evenwichtige wijze recht doet aan de belangen van zowel de eisende als verwerende partijen.

Ontwikkelingen in Brussel

Recent heeft ook de Europese Commissie een voorstel om te komen tot een richtlijn gepubliceerd. Deze ontwikkeling staat de behandeling in Nederland niet in de weg, maar vormt juist een stimulans en een steun in de rug om de in Nederland voorgestelde regeling tot wet te verheffen. Wij zijn het ook in dit opzicht volledig eens met de lijn van de minister (zoals verwoord in zijn brief aan de Tweede Kamer van 20 juni 2018) dat de introductie van een collectieve schadevergoedingsactie, zoals voorzien in het Nederlandse wetsvoorstel, in de discussie over het Europese voorstel een voorbeeldfunctie kan vervullen. Daarmee bieden we consumenten en bedrijven een van de meest moderne systemen voor collectieve schadevergoeding binnen de Europese Unie.

Met de minister zijn wij van mening dat het Nederlandse wetsvoorstel voorrang verdient, omdat het vele voordelen biedt (voor eisers én verweerders) in vergelijking met het richtlijnvoorstel. Eén van de belangrijkste voordelen van het wetsvoorstel is de keuze voor een "opt-out systeem". Daarmee wordt de mogelijkheid geboden om een geval van massaschade definitief af te wikkelen in één collectieve procedure, omdat is bepaald dat benadeelden zijn gebonden aan de uitspraak van de rechter, tenzij zij uitdrukkelijk afzien van deelname. Dit komt momenteel nog niet terug in de richtlijn uit Brussel. Een dergelijk regime is voor alle partijen (eisers en verweerders) verreweg het meest effectief en efficiënt. Omdat het lidstaten vrij staat een eigen invulling aan de richtlijn te geven, zijn wij blij met het Nederlandse wetsvoorstel.

Bovendien voorziet het wetsvoorstel, in tegenstelling tot de beoogde Richtlijn, in een coördinerend mechanisme wanneer sprake is van meerdere eisende partijen. Dit voorkomt niet alleen een stroom aan individuele vorderingen, maar ook dat verschillende belangenorganisaties in meerdere rechtszaken procederen over dezelfde gebeurtenis.

Ook het verschil in reikwijdte tussen beide voorstellen springt in het oog. Het richtlijnvoorstel is slechts van toepassing op specifieke in de annex aangewezen regelgeving, terwijl het wetsvoorstel instrumenten biedt voor de afwikkeling van alle soorten schade. Het mag duidelijk zijn dat de consumentenorganisaties voorstander zijn van een breed bereik, zoals door de minister wordt voorgesteld.

Overgangsrecht

De consumentenorganisaties vinden het essentieel de minister te volgen in zijn voorstel voor het overgangsrecht door aan te knopen bij het tijdstip van aanhangigheid van een collectieve actie. Het gewenste gevolg daarvan is dat het nieuwe instrumentarium kan worden gebruikt in gevallen van massaschade, die zich al vóór de datum van inwerkingtreding van de wet hebben voorgedaan en niet slechts kan worden toegepast bij gebeurtenissen die na de inwerkingtreding van de wet plaats vinden. Dit punt genoot tijdens de consultatie breed draagvlak. In de consultatiefase na het aannemen van de motie in 2011 is tijdens stakeholdersbijeenkomsten diverse keren gesproken met zowel vertegenwoordigers van gedupeerden als aangesproken partijen. De Minister heeft de aanbevelingen van een breed samengestelde groep van juristen overgenomen. Bovendien is er meermalen advies gevraagd aan de Raad voor de Rechtspraak en aan verschillende adviescommissies. We zijn het eens met de door de minister voorgestelde overgangsrecht en de door hem (met name in de nota naar aanleiding van het nader verslag) aangedragen argumenten om deze belangrijke keuze te handhaven.

Wijziging van het voorgestelde overgangsrecht door de toepasbaarheid van de nieuwe wet te beperken tot gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden op of na 15 november 2016 (datum toezending van het wetsvoorstel aan de Kamer) is ook in onze ogen verwerpelijk en niet te rechtvaardigen. Ook voor schadeveroorzakende gebeurtenissen uit het verleden is het wenselijk dat deze op een goede manier kunnen worden afgewikkeld (met de voordelen die het wetsvoorstel, ten opzichte van de bestaande mogelijkheden, voor alle partijen biedt). Het is in niemands belang dat problemen waarvoor het wetsvoorstel een oplossing aandraagt zich nog jaren blijven voortslepen. Dat doet, zo stelt de Minister naar onze mening ook terecht, geen recht aan de jarenlange voorbereiding die aan dit wetsvoorstel vooraf is gegaan.

Tot slot

De consumentenorganisaties zijn blij met het wetsvoorstel zoals dat er nu ligt. Het heeft een lang consultatietraject achter de rug. Met de behandeling in uw Kamer in het verschiet, zijn we er bijna. Vereniging Eigen Huis, ANWB en de Consumentbond hopen dat u aan onze oproep om het wetsvoorstel ongewijzigd aan te nemen gehoor zult geven en zien het plenaire debat en de daarop volgende stemming met grote belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Consumentenbond, mede namens Vereniging Eigen Huis en ANWB,

Bart Combée
Algemeen Directeur